

SKLOP 1: GOSPODARNO UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

1.1 Raziskava trga

1.2 Racionalna pridelava - s čim manj stroški
čim večji in kakovosten pridelek

1.3 Najemanje strojnih storitev

1.4 Združevanje v verige za skupen nastop na
trgu

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

Racionalna pridelava - s čim manj stroški čim večji in kakovosten pridelek

Kmetijstvo je gospodarska panoga, ki ima svoje posebnosti:

- ne ustvarja ogromne dodane vrednosti, kar ne omogoča velikih zaslužkov v kratkem času,
 - večina pridelkov se proda nepredelanih, kot „surovine“
- istočasno ohranjanje/izboljšanje dohodkovnega položaja kmetij in trajnostna raba naravnih virov,

RACIONALNA PRIDELAVA

Značilnosti kmetijstva:

- odvisnost od vplivov narave oziroma podnebja,
 - večja tveganja zaradi podnebnih sprememb
 - otežena kontinuirana proizvodnja skozi vse leto
 - sezonski presežki pridelkov
- ne moremo iz danes na jutri spremeniti proizvodnje,

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

Značilnosti kmetijstva:

- omejen rok uporabe izdelkov,
 - ❑ potreba po hitri prodaji -> možno je izsiljevanje glede odkupnih cen
- globalizacija,
- navezanost na kupce, ki se vračajo.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

**KDO OD VAS MISLI, ALI PA JE ŽE KDAJ
REKEL, DA SE V
KMETIJSTVU NIČ NE SPLAČA?**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

**KDO OD VAS JE ŽE KOGA SLIŠAL
GOVORITI, DA SE V KMETIJSTVU NIČ NE
SPLAČA?**

RACIONALNA PRIDELAVA

- Zavedam se, da se cene kmetijskih pridelkov in izdelkov znižujejo ter da so stroški goriva in repromaterialov skočili v nebo, ampak težko sprejemem tezo, da se kar naenkrat nič več ne spleča.
- Verjetno je to posledica splošnega malodušja v državi, ali pa imajo ljudje občutek, da, vlagajo obilo truda, kar pa se ne odraža tudi v materialnih učinkih in si zaradi tega ne morejo privoščiti zadovoljivega načina življenja.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

Kaj je še skupna značilnost vseh kmetijskih gospodarstev?

- kmetija je gospodarska enota, v kateri sta dejavnost na kmetiji in poraba v gospodinjstvu močno prepletene.

RACIONALNA PRIDELAVA

- Zelo verjetno je, da s samo kmetijsko dejavnostjo ni nič narobe, a ker se denar na kmetiji preliva med kmetijsko dejavnostjo in gospodinjstvom, včasih pridobljena sredstva ne zadoščajo za ohranitev določenega življenjskega standarda.
- Če kdo še vedno vztraja, da se kmetijstvo ne splača, bi bilo modro, da bi si ločeno zapisuje stroške v gospodinjstvu in na kmetiji. Tako bo hitro ugotovili, kam odteka denar.

RACIONALNA PRIDELAVA

- Shema osnovnih ekonomskih elementov

PRIHODEK			
		DOBIČEK	POKRITJE
		STALNI STROŠKI	
		SPREMENLJIVI STROŠKI	

RACIONALNA PRIDELAVA

- **STROŠKI**

- Eden izmed odločilnih dejavnikov povečanja uspešnosti poslovanja je zmanjševanje stroškov na enoto poslovnega učinka.
- Če stroškov ne prepoznamo, jih ne moremo spremljati, ne omejevati in ne zmanjševati.

RACIONALNA PRIDELAVA

STROŠKI

Glede na obseg proizvodnje

**SPREMENLJIVI =
VARIABILNI**

**STALNI =
FIKSNi**

RACIONALNA PRIDELAVA

- **SPREMENLJIVI STROŠKI**

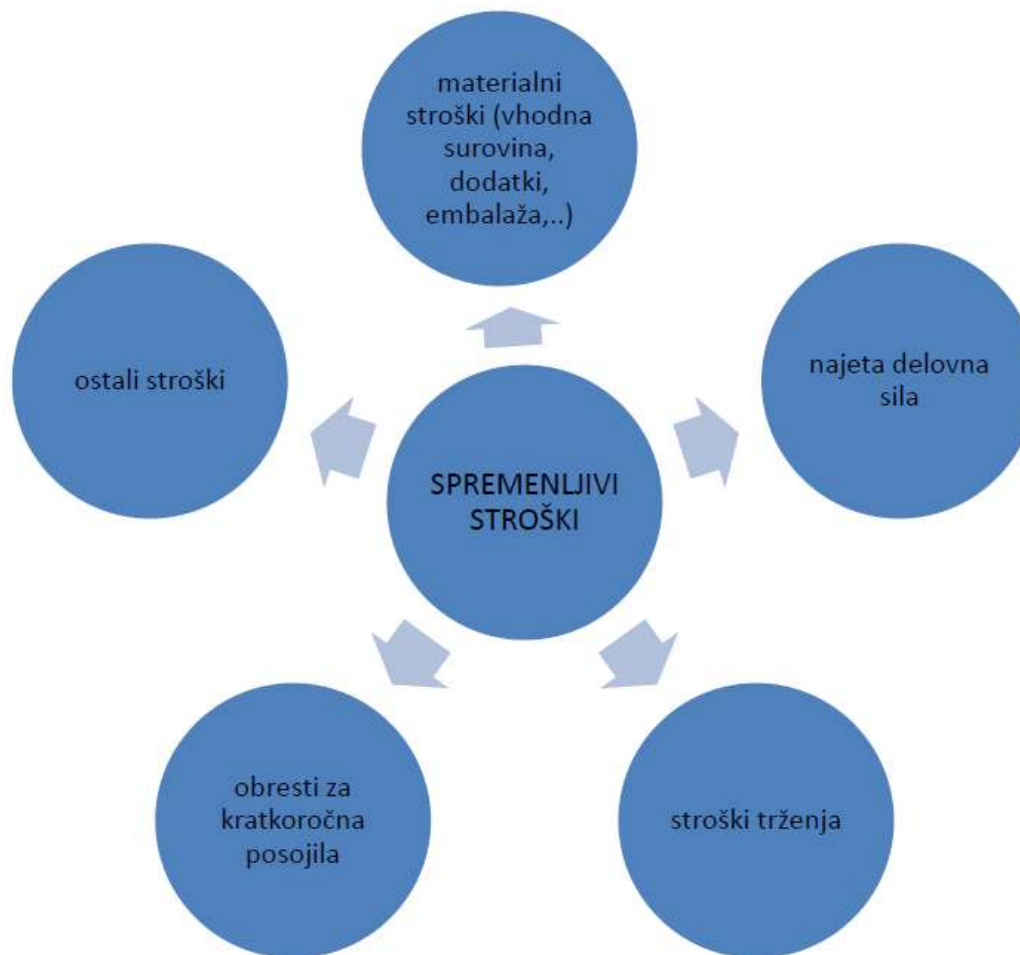
ODVISNI OD
OBSEGA
PROIZVODNJE

NAJNIŽJI PRI
ZMERNI
INTENZIVNOSTI
PROIZVODNJE

POMEMBNI ZA ODLOČANJE
NA KRATEK ROK →
PLAČATI TAKOJ

RACIONALNA PRIDELAVA

RACIONALNA PRIDELAVA

- **STALNI STROŠKI**

MANJ
ODVISNI OD
OBSEGA
PROIZVODNJE

NASTAJAJO PREPOSTO
ZATO, KER IMAMO
NEKAJ V LASTI

TEŽKO JIH JE RAZPOREDITI
NA POSAMEZNO DEJAVNOST

RACIONALNA PRIDELAVA

RACIONALNA PRIDELAVA

- **AMORTIZACIJA**

- je znesek nabavne vrednosti, ki v posameznih letih prehaja iz teh sredstev v nastajajoče poslovne učinke.
- Kakšen bo strošek, ki bo bremenil poslovni izid, je odvisno od dobe koristnosti tega sredstva. Iz tega izhaja stopnja amortizacije.
- Sredstva iz denarne oblike se preoblikujejo v stvarno. V ceno izdelka/storitve ne preide naenkrat, temveč v odvisnosti od števila let uporabe

RACIONALNA PRIDELAVA

- AMORTIZACIJA**

NABAVNA VREDNOST	STROŠEK AMORTIZACIJE/ LETO	
38.000€	2.533€	15let
76.000€	5.066€	

RACIONALNA PRIDELAVA

- **AMORTIZACIJA**

**(NABAVNA VREDNOST – ODPIISNA VREDNOST)/ŠT. LET =
LETNA AMORTIZACIJA**

Primer: LA = 5.000 € (letna amortizacija)

LR = 500 h (letna raba)

$5.000 \text{ €} / 500 = 10 \text{ €/h}$ -strošek amortizacije

LR = 1000 h

$5.000 \text{ €} / 1.000\text{h} = 5\text{€/h}$

**ČIM BOLJ RABIMO STROJ, NIŽJI JE STROŠEK
AMORTIZACIJE NA ENOTO PROIZVODA!**

RACIONALNA PRIDELAVA

- **STALNI STROŠKI**

Naložba v osnovna sredstva **mora imeti vpliv na proizvodnjo:**

- ☞ povečanje prihodka
- ☞ znižanje stroškov proizvodnje

Brez tega se samo poveča strošek amortizacije

**Opremljenost kmetije mora biti primerna obsegu proizvodnje
Proizvodnja mora prenesti tak strošek**

RACIONALNA PRIDELAVA

- **STALNI STROŠKI**

opremljenost po moči in obsegu prevelika

⇒ **visok strošek amortizacije**

kmetija ni konkurenčno sposobna

neučinkovita raba sredstev

RACIONALNA PRIDELAVA

- Vsem značilnostim kmetijstva mora biti prilagojeno tudi upravljanje kmetij.
- Ker gre pri tem za gospodarsko dejavnost, se ga je potrebno lotiti podobno kot upravljanja podjetja v drugih gospodarskih panogah.

RACIONALNA PRIDELAVA

Kakšen je kmet kot dober gospodar:

- Vedno ve, kakšno je stanje na njegovi kmetiji in kakšni so cilji njenega razvoja.
- Dobro pozna in obvlada vse procese na svoji kmetiji.
- Ve katere so prednosti in slabosti kmetije.
- Zna reagirati v primeru kriznih situacij.
- Zna ravnati z družino, z delavci na kmetiji in s strankami!
- Ima ideje za izboljšave na kmetiji.
- **SE NENEHNO UČI!!!**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

**VSAK GOSPODAR MORA ZA SVOJO KMETIJO VEDETI,
V KATERO SMER LAHKO GRE NJEN RAZVOJ!!!**

Smer je odvisna od različnih dejavnikov:

- velikosti kmetije,
- lege kmetije,
- področja (regije),
- razpoložljive delovne sile,
- usposobljenosti in znanja,
- opremljenosti s stroji, ...

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

**VSAK GOSPODAR MORA ZA SVOJO KMETIJO VEDETI,
V KATERO SMER LAHKO GRE NJEN RAZVOJ!!!**

Razvoj gre lahko v smer različnih ciljev:

- ekonomije obsega,
- zmanjševanja stroškov,
- diverzifikacije na kmetiji,
- zmanjševanja fizičnih obremenitev s pomočjo inovacij oz. povečevanja avtomatiziranosti,
- varovanja okolja,
- socialne naravnosti ...

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

Dober gospodar ne sme biti niti predrzen, niti cagav!
Biti mora PREUDAREN!

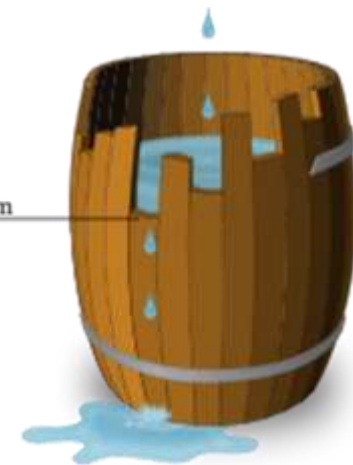
- Načeloma bi moral znati prepoznati, kdaj je čas, da na kmetiji nekaj popravi, izboljša ali spremeni.
- Čakanje, da nekdo nekaj stori ali odloči namesto njega, ne pripelje nikamor.

RACIONALNA PRIDELAVA

- Važno je odkrivanje „ozkih grl“ oziroma omejujočih dejavnikov na kmetiji → delov procesov ki nam omejujejo uspešnost.
- Za to je potrebno dobro poznavanje vseh procesov na kmetiji.
- Če z rezultati poslovanja na kmetiji nismo zadovoljni, moramo pregledati vsak proces posebej in ugotoviti, kje imamo rezerve.

Minimum

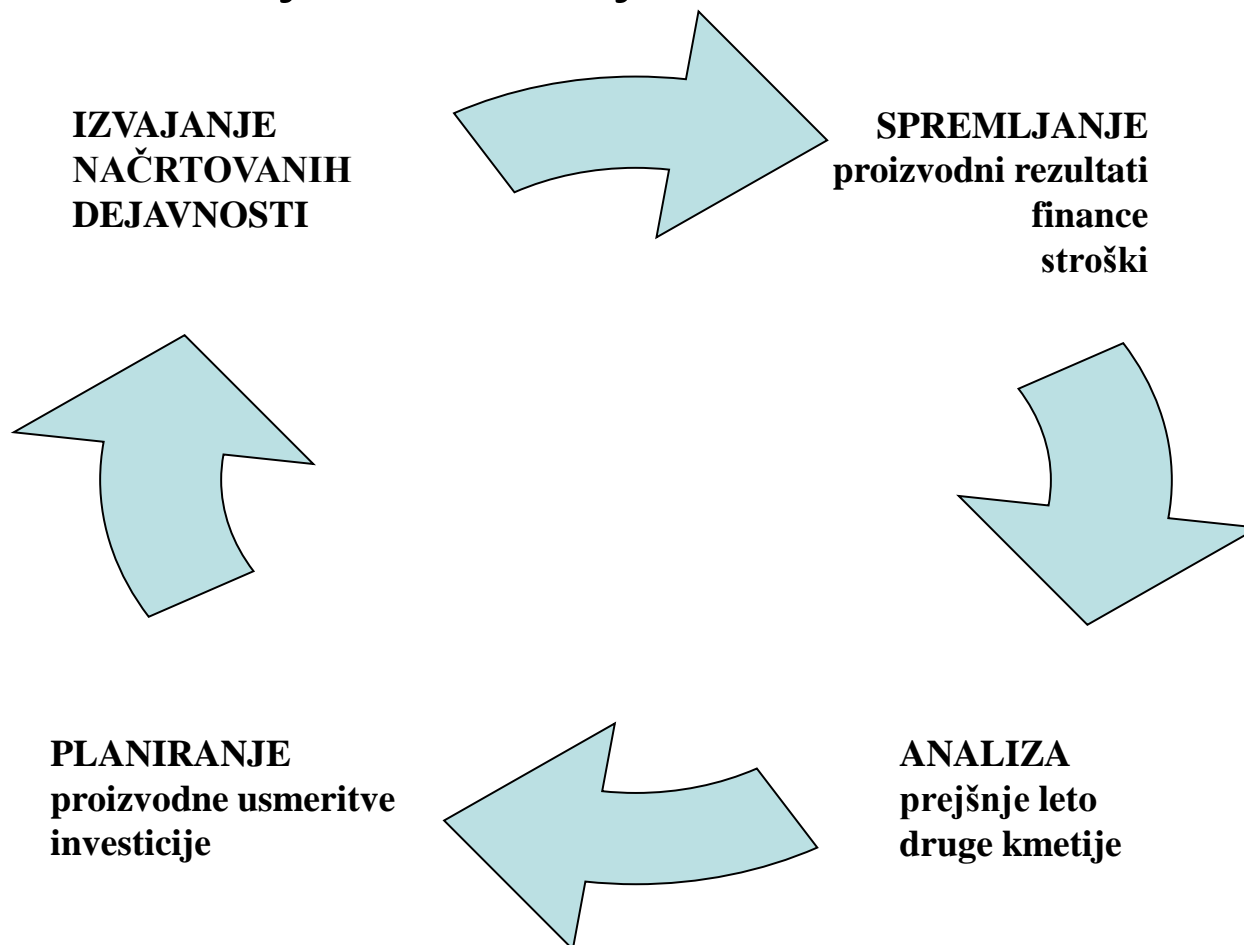
RACIONALNA PRIDELAVA

- Oprirati se je potrebno na podatke.
 - Spremljati tiste, ki so že na voljo.
 - Zbirati tiste, ki jih še potrebujemo.
- Seveda pa je potrebno podatke tudi pravilno razumeti in interpretirati.

RACIONALNA PRIDELAVA

- **Ciklus ravnanja na kmetiji:**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

Večne dileme:

- Kako uvajati spremembe, „na juriš“ ali postopno?
- Kdaj se odločiti za popolno preusmeritev kmetije?
- Kako prepričati ostale o smiselnosti naših načrtov?

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

Pri določanju smeri in ciljev razvoja smo lahko v pomoč tudi kmetijski svetovalci.

Velikokrat slišimo:

- Že X let ga ni bilo na naši kmetiji.
- Z njim si ne morem pomagati, ker...

Kmetijski svetovalci smo kot zdravniki: smo na voljo v pisarni, na željo pridemo tudi na dom, sami od sebe pa ne hodimo naokoli in ne sprašujemo po zdravju.

Tako svetovalca kot zdravnika lahko tudi zamenjate!

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

Pomembno je, da ima kmet lastno vizijo o razvoju svoje kmetije, da se omeji na področja, ki jih obvlada in nato se lahko s kmetijskim svetovalcem posvetuje o možnostih in pasteh predlaganih rešitev.

Skupaj potem mnogo lažje najdeta neko rešitev, ki bo v čim večji meri izkoristila razvojni potencial kmetije.

Tu pa se vloga kmetijskega svetovalca konča.

Odločitev, ali bo spremembe zares uvedel, sprejme kmet sam in on tudi odgovarja za vse posledice.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

Kaj je nočna mora vsakega kmetijskega svetovalca?

Daj mi idejo, kaj naj delam!!!

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

Kaj je ideja?

- Idejo lahko definiramo kot nekaj, kar nam pade na pamet, kar se spomnimo, kar nam možgani ponudijo kot rešitev, ko se ukvarjamo z nekim problemom ali ko nam nekaj v naši okolici ali pri nas samih ni všeč.
- Imeti več različnih idej za rešitev enega problema nič ne stane, več kot jih je, večja je možnost, da izberemo optimalno rešitev!

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

NI NEUMNIH IDEJ!

**Nekatere so sicer malo eksotične oziroma čudaške,
vendar dokler se ukvarjajo z rešitvijo problema,
služijo svojemu namenu.**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

Kaj nas motivira za spremembe?

Lenoba je gibalo napredka!

(pa „fovšija“ tudi!)

RACIONALNA PRIDELAVA

Načeloma bi morali znati prepoznati, kdaj je čas, da v naši dejavnosti nekaj spremenimo. Lahko smo:

- inovatorji
 - gredo na povsem novo pot, nosijo riziko izvedbe ideje, ki še ni bila preizkušena, ob uspešni izvedbi poberejo „smetano“
- ponavljalci
 - vidijo v svoji okolici dobre prakse inovatorjev in jih posnemajo, rizika je manj, seveda pa tudi „smetane“

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

Izjemno pomembno je, da znamo smiselnost oziroma uresničljivost naše ideje ustrezno preveriti oziroma jo analizirati:

- lahko jo analiziramo sami,
- lahko se posvetujemo z drugimi.

Za vrednotenje idej obstajajo različne metode.

RACIONALNA PRIDELAVA

Presoja za in proti (pro et contra)

- Na list papirja narišemo tabelo z dvema stolpcema, v en stolpec vpisujemo argumente za, v drugega pa argumente proti izvedbi ideje.

ZA	PROTI

RACIONALNA PRIDELAVA

Presoja za in proti (pro et contra)

- Problem: Gneča na cesti in vročina
- Ideja: Kupil si bom motor!

Za

Hitrejša pot v službo in iz nje

Veter hladi

Občutek svobode

Bolj star, bolj nor

Proti

Zanj ni prostora v garaži

Pozimi nič ne pomaga

Varnost

Revma

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

Nekoliko bolj napredna in ena najpogostejših analiz z zelo široko možnostjo uporabe, je tako imenovana PSPN matrika (PSPN je slovenska kratica za Prednosti, Slabosti, Priložnosti ter Nevarnosti), oziroma bolj znana po angleško kot SWOT analiza (SWOT je angleška kratica za: Strengths, Weaknesses, Opportunities, and Threats).

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

NOTRANJI DEJAVNIKI

ZUNANJI DEJAVNIKI

Prednosti

Prepoznavnost, ugodne cene, kvaliteta, ugodni plačilni pogoji, rok dobave, dober informacijski sistem, dobro ime, znanje, izkušnje, dobri medsebojni odnosi, izobrazba, sposobnost kadra, produktivnost, utečenost, pozitivna avtoriteta, pridobljena koncesija, lokacija;

Slabosti

visoki stroški poslovanja, neusposobljen in nemotiviran kader, visoka cena za slabo kvaliteto, visoka investicija, visoka cena zaradi lokacije, nemotiviranost, slabi odnosi, slabo ime, odvisnost od strank, finančna nedisciplina, premajhni prostori, negospodarnost, slaba klima, zastarelost opreme,

Priložnosti

zunANJI razvoj tehnologije, propad konkurence, trend (eko, bio), nova tržna niša, recesija – produkti, ki zmanjšujejo stroške, rastoči trg, možnost sofinanciranja naložb, Schengen, količinski popusti dobaviteljev, daljši plačilni roki pri dobaviteljih;

Nevarnosti

sprememba zakonodaje za dejavnost, nelojalna konkurenca, zasičenost trga, zahtevne licence; izguba dobavitelja/poslovnega partnerja, recesija, trošarine, omejen rok trajanja, vremenske razmere, sezonski vplivi, nova konkurenca, razvoj tehnologije, plačilna nedisciplina, upad prodaje (riziko odpovedi), odhod zaposlenih h konkurenci;

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

Izklopite čustva, vklopite razum!

Ko prepustimo čustvom, da vodijo postopek odločanja oz. izvedbe, se nem pogosto zgodi, da:

- investiramo v nekaj, kar zares ne potrebujemo ali potrebujemo samo dvakrat v letu
- investiramo v nekaj, kar je večje in močnejše kot dejansko potrebujemo.
- investiramo v nekaj, kar nas bo drago stalo – (pre)plačamo blagovno znamko.

Poskušajmo se izogibati naglim odločitvam v stilu „če naročite takoj, vam popolnoma brezplačno...“!!!

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

Kaj je projekt?

- Najbolj enostavna definicija je, da je to proces uresničevanja določene ideje.
- V fazi priprave projekta moramo predvideti vse postopke od začetka uresničevanja ideje do njegove končne uresničitve, poznati moramo vse potrebne vložke, predvideti pa moramo tudi rezultate, ki jih bo naš projekt prinesel.

RACIONALNA PRIDELAVA

Izvedba projekta

- Potrebno je zbrati čim več informacij, ki so potrebne za izvedbo projekta, premisliti, kako so te informacije skladne z našimi pričakovanji in zmožnostmi ter se šele nato lotiti izvedbe.
- V nasprotnem primeru se nam lahko zgodi, da bomo prišli do točke, kjer nas bo enako drago stalo nadaljevanje izvedbe projekta kakor tudi njegova opustitev.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

Pripraviti moramo poslovni načrt!

Žalostno dejstvo:

Navadno pripravljamo poslovne načrte zgolj za kandidaturo na razpise za podporo investicijam.

Poslovni načrt (vsaj poenostavljeno varianto) bi morali imeti že, ko se odločamo, ali bomo sploh izvedli neko večjo spremembo oziroma naložbo!

RACIONALNA PRIDELAVA

V poslovni načrtu je potrebno predvideti:

- kaj, kje in koliko bomo delali,
- kakšna bo ocenjena lastna in prodajna cena,
- kje in kako bomo naše izdelke prodajali,
- kdo bodo naši kupci in dobavitelji,
- kdo in kakšna je konkurenca,
- vse obveznosti, ki jih bomo imeli med uresničevanjem naše ideje
- likvidnost
- končni zaslužek

RAZISKAVA TRGA

- Raziskava in analiza ciljnega trga označuje način pridobivanja podatkov in iskanja odgovorov na vprašanja o potrošnikovem vedenju.
- Raziskava trga nam omogoča da še pred plasiranjem nekega novega izdelka oziroma storitve na trg, ugotovimo dejanske potrebe le tega, kako je potrebno oblikovati našo ponudbo, kako si bo mogoče zagotoviti ustrezen položaj na trgu ter kakšen bo odziv potencialnih odjemalcev in konkurentov, ki ga bomo sprožili z vstopom na trg.

RAZISKAVA TRGA

- Najpomembnejše prednosti, ki jih tržne raziskave prinašajo, so zmanjševanje tveganosti investicije, identifikacija nišnih trgov ter maksimiranje izkoristka poslovnih priložnosti pri novih in obstoječih strankah.
- Raziskava trga je lahko
 - primarna,
 - sekundarna.

RAZISKAVA TRGA

- Primarne raziskave trga vključujejo vzorčne skupine, vprašalnike in podobne (precej drage) načine prepoznavanja trendov oziroma razmišljanja potencialnih kupcev v danem trenutku.
- Za fokusno skupino oz. vzorec ne smemo uporabiti prijateljev, družine in znancev. Ti nam sicer želijo najboljše, vendar nam bodo prav zaradi tega lahko marsikaj olepšali ali zamolčali.
- Za vzorčno skupino je najbolje imeti ljudi, ki jih ne poznamo, zaradi česar niso obremenjeni z nikakršnim (v tem primeru) odvečnim sočutjem.

RAZISKAVA TRGA

- Sekundarne raziskave temeljijo na že objavljenih gradivih na temo, ki nas zanima.
- So odlično orodje za spoznavanje narave dejavnosti oz. posla in globalnih trendov, saj vsebujejo (po navadi skupaj z interpretacijo) vse potrebne podatke.
- Žal bomo izjemno redko naleteli na podatke, ki bi bili relevantni prav za razmere na naši kmetiji.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

Poslovni načrt je nekakšna poslovna »GPS navigacija«
-> če se bomo ravnali po njem, bodo naši rezultati približno takšni, kot smo jih načrtovali. Treba pa mu je dati ustrezne/pravilne podatke.

Poslovni načrt, pripravljen z nerealnimi oziroma preveč optimističnimi predpostavkami, nas lahko odpelje v podaljšanje dobe odplačevanja investicije, ob večjem padcu cen proizvodov oziroma dvigu cen surovin nas lahko spravi v finančne težave, sploh, če bomo za izvedbo naložbe najeli kredit.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

PODATKI, UPORABLJENI V POSLOVNEM NAČRTU, MORAJO BITI REALNI!!!

Primer:

30.000 l mleka X današnja cena 0,35 € = 10.500 €

30.000 l mleka X pesimistično previdna cena 0,28 = 8.400 €

ali

mlečnost po kravi 10.000 l - najboljše

mlečnost po kravi 7.000 l - slovensko povprečje

-> razlika 3000 l X 0,25 = 750 € po kravi

Če investicija po črnem scenariju ne bo nasedla, jo bomo toliko lažje speljali tudi v boljših razmerah.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

Težava je, ker se poslovni načrt lahko „frizira“!

Pri svojem delu sem že slišal:

„Ti samo pripravi poslovni načrt, da bom uspel na razpisu, kako bom jaz potem odplačeval kredit, je pa moja stvar.“

Razlog je dejstvo, da se pri ocenjevanju vlog dajejo dodatne točke na določene kazalnike (npr. ISD, pozitiven finančni tok, ...).

RACIONALNA PRIDELAVA

Največja težava je financiranje projektov.

- Najlažje je, če uporabimo lastne prihranke, vendar za večje naložbe navadno nimamo dovolj lastnih sredstev.
- Pri najemanju kreditov moramo biti zelo previdni, da nam obresti ne poberejo preveč zaslužka in bomo na slabšem, kot brez investicije.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

MOŽNOST RAZVOJA KMETIJ PREKO RAZNIH RAZPISOV ZA SOFINANCIRANJE

- kandidiranje na razpise raznih skladov, občin, LAS, ...
- povratna in nepovratna sredstva,
- različne stopnje sofinanciranja,
- pri skladih navadno zaprti razpisi – izbor najboljših projektov – točkovanje,
- pri občinah navadno veliko kandidatov – pretirano drobljenje sredstev.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

S kandidiranjem na razpis kmetija lažje pride do neke razvojne investicije, potreben je manjši vložek,

AMPAK:

- najprej je potrebno stvar v celoti dokončati in sfinancirati, šele nato se lahko odda zahtevek za izplačilo odobrenih sredstev,
- potrebno je imeti vse dokumente (gradbeno in druga dovoljenja, račune za izvedena dela, uporabno dovoljenje ...),
- lastno delo praviloma ni upoštevano,
- potrebno je vztrajati v uporabi še nekaj let in poročati o rezultatih

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

Kakšen je pravilen pristop k odločanju, ali kandidirati na razpis?

- Ker je objavljen razpis in so na voljo sredstva, moram nekaj nabaviti.
- Že nekaj časa nameravam kupiti ..., ker to nujno potrebujem za svoje delo, nekaj sem že prihranil, sedaj pa bom lažje izvedel investicijo.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

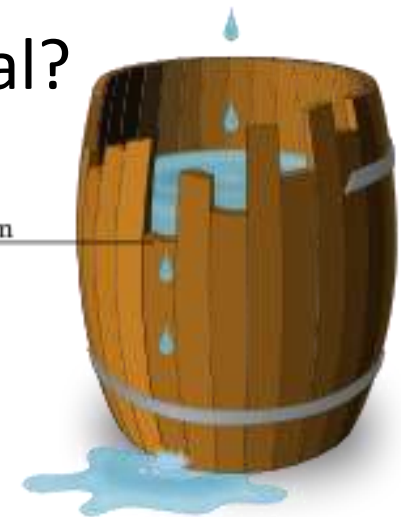
RACIONALNA PRIDELAVA

Pred naložbo velja tudi razmisliti:

- Ali bom lahko po naložbi fizično obvladoval pridelavo/prirejo?
- Ali bom lahko prodal dodatne količine?
- Kakšne cene bom dosegal?
- Ali jo bom v večjem obsegu lahko financiral?

Spomnimo se Liebigove kadi!

Minimum

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

RACIONALNA PRIDELAVA

Pomembno je tudi medgeneracijsko sodelovanje:

- Vključevanje mladih v procese odločanja.
- Vključevanje starejših v procese odločanja.

„Vse konje je potrebno vpreči na isto stran!“

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

NAJEMANJE STROJNIH STORITEV

Pričakovanja ob izvedbi projekta:

- Ali bo nakup denimo traktorja izpolnil naše cilje?
- Ali bo nakup nekega kmetijskega stroja izpolnil naše cilje?

Spomnimo se prosojnic o amortizaciji!!!

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

NAJEMANJE STROJNIH STORITEV

Primer:

Cilj na kmetiji nam je povečanje dohodka.

Imamo 5 hektarov njiv z delikatesnimi kumaricami.

Nabavili bi stroj za obiranje kumaric.

Ali bo nakup tega stroja izpolnil naš cilj?

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

NAJEMANJE STROJNIH STORITEV

Sama nabava stroja še ne pomeni avtomatskega doseganja cilja. Tudi če bomo pridelek lažje pobrali, ga verjetno ne bo več, kot takrat, ko smo pobirali ročno (morda bo boljše kakovosti -> višja cena -> dosežen cilj). Za doseganje cilja bomo morali:

- Dobiti dodatne površine in povečati pridelek.
- Izvajati usluge s strojem za druge pridelovalce.
- Domači, ki so pobirali ročno, bi morali v prihranjenem času početi kakšno drugo dejavnost.
- Odpustiti najete delavce za obiranje.

NAJEMANJE STROJNIH STORITEV

Pričakovanja ob izvedbi projekta:

- Ali bo nakup nekega kmetijskega stroja izpolnil naše cilje je odvisno od postavljenih ciljev in od izrabe predmeta naložbe.
- Pred naložbo velja preveriti:
 - Ali ima kdo v bližini tak stroj?
 - Ali nam je pripravljen z njim izvesti strojno uslugo?
 - Kakšna je cena take usluge in ali je najem ugodnejši od nakupa stroja?
- Žal strojni krožki povsod v Sloveniji še vedno niso polno zaživel.

NAJEMANJE STROJNIH STORITEV

Strojni krožki:

- Strojni krožki so oblika izvajanja storitev med kmetijskimi gospodarstvi, ki temelji na tradicionalni medsebojni sosedski pomoči.
- Člani krožka ponudijo proste zmogljivosti strojev, ki jih sicer uporabljajo na svojih kmetijah, naročnikom storitev.
- V krožkih ni skupne lastnine strojev (oz. le v izjemnih primerih), pomeni, da lastnik skrbi za svoj stroj.
- Sodelovanje pri uporabi kmetijske tehnike se razširi na območje celega krožka in izven njega.

NAJEMANJE STROJNIH STORITEV

Strojni krožki:

- Lastnik stroja praviloma tudi z njim dela, za kar dobi plačilo po cenah, ki pokrijejo stroške uporabe stroja in so predhodno dogovorjene.
- Posamezni člani krožka se specializirajo za posamezne storitve in te opravljajo na profesionalno kakovosten način, nekateri pa sčasoma presežejo okvir strojnih krožkov in začnejo opravljati storitve kot dopolnilno ali drugo dejavnost.
- Tudi za te člane strojni krožek lahko še naprej opravlja organizacijo storitev.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

ZDRUŽEVANJE V VERIGE ZA SKUPEN NASTOP NA TRGU

Morda določenih ciljev sami ne moremo izpolniti,
zato je modro, da se povezujemo!

- Druženje s podobno mislečimi.
- Pridobivanje koristnih informacij in izmenjava izkušenj.
- Dobre prakse v naši okolici in širše.

ZDRUŽEVANJE V VERIGE ZA SKUPEN NASTOP NA TRGU

- Če je potrebno in možno lahko tudi poslovno sodelujemo.

VENDAR

- V sodelovanje ne smemo iti s figo v žepu. Zavedati se moramo, da se pri poslovnem sodelovanju odpovedujemo delu svoje poslovne svobode za skupno dobro.

ZDRUŽEVANJE V VERIGE ZA SKUPEN NASTOP NA TRGU

- Poslovno sodelovanje je lahko:
 - formalno ali neformalno,
 - stalno ali enkratno,
 - vključimo se lahko v obstoječe oblike sodelovanja ali ustanovimo neko novo.

ZDRUŽEVANJE V VERIGE ZA SKUPEN NASTOP NA TRGU

- Ena od možnih oblik poslovnega sodelovanja je lahko tudi članstvo v kmetijski zadrugi.
- Zadruga je družba s poljubnim številom članov, ki ima namen pospeševati gospodarstvo svojih članov.
- Zadruga je posebna oblika gospodarskega subjekta, v katerem imajo člani več vlog - so dobavitelji, kupci in upravljalci hkrati.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

ZDRUŽEVANJE V VERIGE ZA SKUPEN NASTOP NA TRGU

- Zadruga tako predstavlja dvojni sistem: gospodarski, ki stremi k večji gospodarski učinkovitosti in socialni, ki na osnovi medsebojne solidarnosti zmanjšuje odvisnost članov od trga in drugih družbenih sistemov.
- Zadružništvo ima v Sloveniji dolgoletno tradicijo (od 1856), a ima članstvo v obstoječih zadrugah zaradi zgodovinskih okvirjev zelo različno konotacijo.

ZDRUŽEVANJE V VERIGE ZA SKUPEN NASTOP NA TRGU

- Kje so lahko razlogi za slabše delovanje slovenskih kmetijskih zadrug?
 - Preslabo vodenje s strani kmetov – preslabo poznavanje knjigovodstva in upravljanja, preveliko zaupanje direktorju, zadruga ne vodijo tisti, ki z njo največ delajo, ampak največji „nergači“ ...
 - Premajhna zainteresiranost oziroma zvestoba – majhni lastniški deleži, članstvo v zadrugi zgolj zato, da preprečim mešanje v moje posle, ...
 - Stari dolgovi in obveznosti.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

ZDRUŽEVANJE V VERIGE ZA SKUPEN NASTOP NA TRGU

- Če se ne najdemo v obstoječi kmetijski zadrugi lahko ustanovimo novo.
- Zadrugo je razmeroma lahko ustanoviti, saj ni potreben velik zagonski kapital.
- Nova ekološka zadruga Zemlja & Morje
<https://www.zemljainmorje.si/>

ZDRUŽEVANJE V VERIGE ZA SKUPEN NASTOP NA TRGU

- Pogodbeno sodelovanje
 - Če so pogoji dobro dodelani, je tako sodelovanje najboljše.
 - Težava je, ker veliki trgovci podpisujejo pogodbe, ki z njihove strani niso zavezujoče (odkupili bomo do 300 t)
 - Pogajalska moč kmetov v takem razmerju je razmeroma šibka.

ZDRUŽEVANJE V VERIGE ZA SKUPEN NASTOP NA TRGU

- Pogodbeno sodelovanje
 - Če so pogoji dobro dodelani, je tako sodelovanje najboljše.
 - Težava je, ker veliki trgovci podpisujejo pogodbe, ki z njihove strani niso zavezujoče (odkupili bomo do 300 t)
 - Pogajalska moč kmetov v takem razmerju je razmeroma šibka - primer žitne verige.

ZDRUŽEVANJE V VERIGE ZA SKUPEN NASTOP NA TRGU

- V zadnjem času je veliko govora o povezovanju v verige, tako imenovana povezava od »vil do vilic«. Težava pri tem je, da je težko doseči, da bi bili kmetje enakopraven partner v tej verigi.
- Veliko več možnosti za povezave v je na lokalnem nivoju, kjer se da lažje povezati verigo pridelovalec – predelovalec – potrošnik.
- V tem primeru gre za v naprej določene pogoje sodelovanja, ki se jih držijo vsi udeleženci v verigi.

Če povzamem:

- Ne bojte se imeti idej, jih pa temeljito premislite oziroma ovrednotite.
- Preden začnete uresničevati neko idejo, si morate biti na jasnem glede vplivov okolice na vašo kmetijo in njenih vplivov na okolico.
- Projektov se lotite šele takrat, ko imate že vse premišljeno, da ne boste prišli do točke, kjer vas bo enako drago stalo nadaljevanje izvedbe projekta kakor tudi njegova opustitev!

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

Če povzamem:

- Če želite zniževati stroške, jih morate najprej poznati in ovrednotiti.
- Možnost imate pridobiti sredstva za razvoj iz različnih virov, poslužujte pa se jih po tehtnem premisleku.
- Pred sprejemnajem odločitev izklopite čustva!

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

Če povzamem:

- Ravnanje dobrih gospodarjev ne sme biti prenagljeno, pa tudi ne preveč strahopetno, ampak preudarno.
- Predvsem je pomembno, da težave pri gospodarjenju pravočasno zaznavate in jih tudi poskušate v čim večji meri ustrezno razrešiti.
- Zdrava kmečka pamet je najboljša!!!

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

Hvala za pozornost!